

Od webmastera městského úřadu Pečky: Tipy pro vás

Historie webu městského úřadu Pečky www.pecky.cz začíná v roce 2000, kdy byla registrována doména. První stránky však byly publikovány až počátkem roku 2001. Od té doby prošly mnoha změnami a jejich dnešní podoba vychází z několikaletých zkušeností, období hledání, vývoje a zdokonalování. Postupem doby byly odstraňovány přebytky a mnohdy rušivé grafické prvky a pozornost byla soustředěna především na informační obsah stránek. Web byl rozdělen do dnešních několika víceméně samostatných sekcí věnovaných městu, městskému úřadu a Dobrovolnému svazku obcí „Pečecký region“. Součástí městských stránek je také jejich privátní část, určená pro publikování podkladů pro jednání rady a zastupitelstva města. K jejímu zřízení vedla snaha umožnit radním a zastupitelům přístup k podkladům pro jejich jednání kdykoli, bez ohledu na to kde se právě nacházejí. Tato část webu je neveřejná a přístup na ni je zabezpečen pomocí přístupových hesel.

Bezbariérově na radnici i na web

Postupně zvyšování podílu jiných prohlížečů než Internet Explorer mne nutilo zaměřit se i na kvalitu kódu tak, aby byly stránky dostupné všem potenciačním návštěvníkům, bez ohledu na to jaký prohlížeč právě používají.

Rekonstrukce, kterou prošla před několika lety pečecká radnice a při které byly provedeny i úpravy zajišťující tělesně postiženým občanům bezbariérový přístup do budovy, mě přivedla na myšlenku zajistit podobně bezbariérový přístup i na stránky městského webu. Bez jakýchkoli zkušeností to nebyl právě snadný úkol a přinesl mnoho problémů, se kterými jsem se dřív nesetkával. První pokusy vedly k vytvoření textové varianty stránek. Velice rychle jsem však zjistil, že mnohem snadnějším a méně pracným řešením je odstranění prvků, které brání přístupnosti na „klasickou“ stránku, než vytváření jejího textového duplikátu a tak jsem od textové verze upustil a hledal jiné cesty. Hodně mi pomohl jeden drobný, ale velice užitečný doplněk internetového prohlížeče – „Web Accessibility Toolbar“ který je možné bezplatně stáhnout z internetových stránek

www.nils.org.au/ais/web/resources/toolbar/index.html.

Obsahuje řadu funkcí umožňujících provádění online kontrolu validity kódu stránek, kódů css stylů i komplexní kontrolu přístupnosti a mnoho dalších, včetně simulací textového prohlížeče nebo změny rozlišení monitoru. Ke stoprocentní bezbariérovosti sice stále ještě zbývá odstranit některé dílčí nedostatky, ale to už by měla být otázka několika málo týdnů.

V příštím pokračování se dozvíte, jak se bránit spamu.

JIŘÍ VALÍČEK

■ (pl) Českolipská radnice začala komunikovat s veřejností rovněž prostřednictvím krátkých textových zpráv, tzv. SMS. Občanovi, který si na městském úřadě podal žádost o vystavení jakéhokoliv osobního dokladu, může být nyní zaslána zpráva na mobilní telefon o tom, že si příslušný doklad již může přijít vyzvednout. Termíny vyhotovení osobních dokladů jsou stanoveny zákonem, vlastní výroba však mnohdy trvá kratší dobu, než zákon stanovuje. Hlavním důvodem nového způsobu komunikace je tedy zkrácení doby čekání na výše zmíněné osobní doklady. Požadavek zkvalitnění služeb úřadu ve vztahu k veřejnosti rovněž vyplývá z certifikátu systému řízení jakosti ISO 9001/2000. Ten českolipská radnice obdržela již v roce 2002.

Nepřehlédněte

V souladu s usnesením vlády č. 105 ze dne 26. ledna 2005 bylo při Ministerstvu informatiky zřízeno odborné Fórum pro vysokorychlostní internet a v rámci Portálu veřejné správy takzvaný Národní vysokorychlostní server http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/9306?ks=1423, který má mimo jiné mapovat penetraci vysokorychlostního přístupu a informovat o jeho dostupnosti po celém území České republiky.

-micr-

Hluboká nad Vltavou: ZOO i pro nevidomé

Celá věc s popiskami pro nevidomé vznikla v naší zoologické zahradě www.zoo-ohrada.cz asi před třemi lety v momentě, kdy se k nám objednala skupina nevidomých dětí z Prahy se svými vychovateli a my jsme pro ně s kolegy připravili improvizovaný program včetně prohlídky ZOO. Musím říci, že slovo „prohlídka“ bych se v té době ostýchal použít, protože jsme s podobně postiženými lidmi neměli tu nejmenší zkušenost a bylo mi velmi nepříjemné když mi každou chvíli ulítlo: „podívejte se..“ „nebo tady vidíte“. Po několika jejich návštěvách je mi už jasné, že nevidomí vidí svět prostě jinak a slovo vidět používají zcela běžně. Líbilo se nám, jak byly děti schopné vnímat zvuky, či pachy zvířat, a jak byly nadšené z kontaktu s některými zvířaty (morče, koza, poník,

kuna, had ...). Proto jsme chtěli pro příště poskytnout možnost vnímat zvířata v ZOO (nebo alespoň část z nich) i hmatem. Zkusili jsme stopy zvířat s popiska-

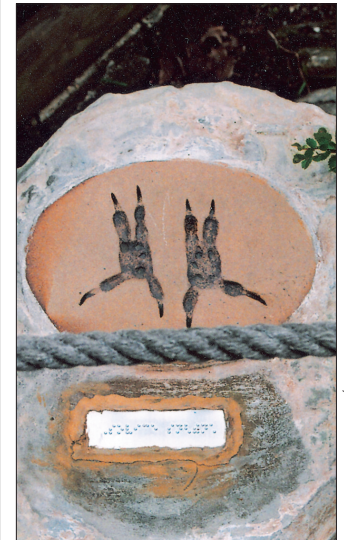
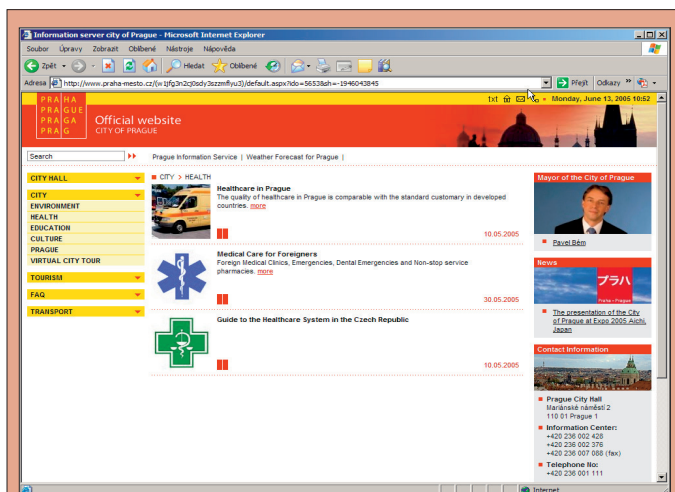

FOTO: IVANA JUNGOVÁ Zx

mi v Braillovu písmu. Stopy jsou vyráběné keramikem z kameniny podle sádrových odlitků. Keramik jen musel stopy vytvořit ne otiskem, ale skutečně sám a to o něco větší, než jsou ve skutečnosti. Kamenina se totiž při vypalování smršťuje. Projekt byl z velké části financován dotací Ministerstva životního prostředí na environmentální výchovu v rámci dotace zoologickým zahradám. Později přibýly dřevěné sochy zvířat ze dvou ročníků dřevosochařského symposia, které jsme uspořádali – také na ně jsme získali peníze z grantů a i k nim byly vyhotoveny popisky v Braillovu. Stopy i sochy samozřejmě využívají i běžní vidoucí návštěvníci. Rádi bychom nabízené možnosti ještě rozšířili, ale práce je hodně a tak nám na to v poslední době nezbyvalo příliš mnoho času.

ROMAN KÖSSL,
Zoo Ohrada

■ (mhmp) **Hlavní město Praha** spustilo anglickou verzi webových stránek www.praha-mesto.cz, které poskytují informace, nejen zahraničním návštěvníkům Prahy, ale i anglicky hovořícím občanům našeho města. Jsou členěny do pěti oblastí: CITY HALL (magistrát), CITY (město), TOURISM (turismus), FAQ (nejčastěji kladené dotazy) a TRANSPORT (doprava). V první oblasti najde návštěvník informace o primátorovi, zastupitelstvu, Radě a Magistrátu hl. m. Prahy. V oblasti „město“ jsou informace o Praze - životním prostředí, zdravotnictví, školství a kultuře. Oblast „turismus“ přináší informace o možnostech ubytování a pohostinství, dále mapy a tipy pro návštěvníky. V oblasti „nejčastěji kladené dotazy“ najde uživatel odpovědi na dotazy, které se týkají důležitých telefonních čísel a kontaktů na zastupitelské úřady, Policii a všeobecné informace. Nechybí ani kontakty na zdravotnická zařízení. V poslední oblasti jsou uvedeny informace o dopravní situaci a dopravních možnostech v hlavním městě. Stránky byly vytvořeny i s využitím materiálů Pražské informační služby.

Veřejný přístup k internetu

Na internetové adrese www.verejnyinternet.cz vzniká databáze míst veřejného přístupu k internetu. Cílem společného projektu Ministerstva informatiky ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a BMI sdružení „Veřejný internet“ je soustřeďovat informace o zařízeních nabízejících veřejný přístup k internetu a zpřístupňovat je tak, aby se dalo snadno zjistit, kde se tato místa nacházejí a jaké služby nabízejí. Údaje z této databáze bude přebírat Adresář Portálu veřejné správy a doplní o ně informace o obcích v ČR. Místem veřejného přístupu k internetu se míní jakékoli zařízení (knihovna, úřad, kavárna, informační středisko, hotel) umožňující veřejnosti přístup k internetu, a to zdarma nebo i za úplatu. Může jít o veřejného i soukromého poskytovatele. Po zaregistrování obdrží zdarma výraznou samolepku Veřejný internet o formátu A4, již si může označit své zařízení a vizuálně tak na

ně upozornit veřejnost. Návštěvníci stránek mohou vyhledávat podle názvu obce nebo PSČ, případně i s upřesněným typem internetového místa, otevírací doby či možnosti bezbariérového přístupu. Je možné vyhledat také nejbližší místa k obci určené názvem nebo poštovním směrovacím číslem. Stránky současně slouží k informování o problematice veřejného přístupu k internetu v evropském kontextu. -wi-

Sondy do nitra internetu LXXXIX

Fishing - zločin na internetu

Fishing nemá s klasickým rybařením nic společného, i když úlovky mohou být někdy velmi slibné. Fishing je stručně řečeno podvodné jednání, které spočívá v rozeslání elektronické pošty za účelem vylákat z možných obětí citlivé informace. Je to určitá forma spamu povýšená doslova na zločin.

Fishing je jedna z moderních podob toho, jak využít nevědomost a naivitu lidí, kteří snadno svěří svá citlivá data cizí osobě, aniž by tušili cokoliiv nekalého. Je to metoda používaná k podvodnému lákání peněz z uživatelů internetu. K fishingu se zneužívá elektronická pošta, která do poštovní schránky doručí e-mail s odkazem na stránku, která se tváří jako přihlašovací stránka finančního ústavu. Ve skutečnosti je ovšem podvržená. Pokud uživatel vyplní svoje přihlašovací údaje, získají podvodníci přístup k účtu uživatele.

E-mail, který od fiktivní banky přichází je velmi promyšlený a působí důvěryhodně. Nejen, že vzbudí dojem, že pochází skutečně od instituce, u které je vedený účet, ale navíc uživatele přimutí k rychlému jednání tím, že dopis oznamuje například zablokování karty nebo abnormální navýšení zůstatku.

Jak se proti fishingu bránit? V první řadě máme v českých zemích nespornou jazykovou výhodu. Podvodné máily jsou totiž rozesílány (zatím) v angličtině. Další jednoduchou obranou je opatrné zacházení s elektronickou poštou. Nevyplatí se rychle, neuváženě a zbrkle klikat na přílohy pošty a internetové adresy.

Neočekávané informace o elektronickém bankovníctví přicházející elektronickou poštou je

možné si předem ověřit. Každá banka má klientské centrum, kde určitě rádi s dotazem pomohou.

Trojský kůň, instant messaging a přílohy

Prostředkem fishingu se v poslední době staly také takzvané trojské koně. **Trojské koně**, to je specifická kategorie škodlivých programů. Útočníci se snaží o jejich podstrčení zejména **přílohami** portugalsky psaných e-mailů.

Trojský kůň se do počítače nejčastěji dostane také návštěvou takzvané šedé zóny internetu. To jsou různé pornografické stránky nebo stránky s ilegálním softwarem. Při jejich prohlížení se **trojan** nainstaluje do počítače, kde si dál už žije vlastním životem. Po aktivaci trojský kůň vytváře čeká, až se uživatel připojí na předem určenou stránku. Monitoruje stisknuté klávesy a získané informace odešle útočníkovi.

Další formou šíření trojských koní je takzvaný **instant messaging**, např. komunikační software ICQ, velmi rozšířený. Často se využívá právě k šíření odkazů na servery, na kterých jsou trojské koně nainstalovány.

Nejlepší obranou proti trojským koňům a různým virům je preventivní opatrnost a legálně pořízený a pravidelně aktualizovaný antivirový program. Zejména v poslední době je důležitý i firewall, což je účinný ochranný program, který zamezuje průnikům útočníků do počítače připojeného k internetu

Ing. **EVŽEN VANĚK**
EVANEK Web Design Studio
evanek@evanek.cz

Jihomoravský kraj: On-line mapy cyklotras

Na webových stránkách Jihomoravského kraje <http://mapy.kr-jihomoravsky.cz/menu1.htm> můžete navštívit kompletní on-line mapy cyklotras na území kraje. On-line mapy zatím fungují ve zkušební provozu, pracuje se například na vylepšení grafiky. Cyklotrasy se zde dají vyhledávat podle svých názvů, číselného označení, ale samozřejmě také výřezem hledaného území. Pod odkazem stahují rastrové tematické kartogramy, například rozdělení cyklotras dle obtížnosti. Mapy cyklotras byly vytvořeny podle nejnovějších údajů a budou průběžně aktualizovány – zaneseny jsou zde například také stávající cyklotrasy na území, které začátkem letošního roku přešlo z kraje Vysočina do Jihomoravského kraje. Cyklotrasy jsou pořízeny nad mapovým podkladem civilní polohopisné mapy ZABAGED 1:10000. Atraktivní podobu on-line mapě dává skutečnost, že při určitém měřítku přecházejí grafické mapy plynule do podrobných leteckých snímků, nad kterými jsou tyto trasy barevně zobrazeny. Tato takzvaná ortofotomapa, která slouží jako podklad, byla vytvořena z leteckých snímků území celého Jihomoravského kraje.